

..... ЧАРІВНИЙ ТАЛІСМАН

Пригода перша

(Із повісті «Чудеса в Гарбузянах»)

(Скорочено)

РОЗДІЛ ДРУГИЙ,

у якому ви потрапляєте у Губанівський ліс, де біля таємничого озера відбувається несподівана зустріч, під час якої наш вірний Бровко поводитьсь зовсім незрозуміло. Жаб'яча лапка

Стежка до лісу вела понад річкою крутим берегом, в'юнилася серед кущів верболозу.

Мокрі росянисті гілки раз у раз черкали хлопців по щокках, лоскітно струшуючи холодні краплі за комір.

Сашко Циган, який ішов попереду, іноді навмисне придержував чи відтягував гілку, щоб вона хльоснула Журавля, який простував за ним.

— Ой! — скрикував Журавель. — Не треба!

— Не буду! — спокійно казав Сашко Циган і через кілька кроків знову відтягував гілку.

— От стривайте, — сказав Журавель. — Я вам краще сон розкажу, який мені сьогодні приснився. Ще перед тим, як ми на «Москвичі» їхали. Значить, так... Іду я, значить, лугом... по той бік Голубеньки... Сонце світить, коники у траві стрекочуть...

— Жаби кумкають... — втрутився Марусик.

— Та не перебивай! Іду я, значить, лугом... у бік річки, у бік села. Усі Бамбури на тому березі переді мною як на долоні. Хати наші на узгір'ї, садки, городи, стовпи високовольтні... І раптом бачу: здіймається в небо над моєю хатою повітряний змій. Та обережно, Цигане! Ну тебе! І на тому повітряному змії якась, бачу, людина... Вчепилася руками, летить, як на дельтаплані. Придивляюсь...

— А то вчителька математики Таїсія Миколаївна, — знову втрутився Марусик.

— Та не перебивай же! Ну!.. Придивляюся, значить... А то — Карабас-Барабас... Кіно «Пригоди Буратіно» по телевізору пам'ятаєте... Летить, борода віялом, зуби конячі щирить... Я дивлюсь, і мене зовсім не дивує, що казковий Карабас-Барабас на повітряному змії над нашими Бамбурами летить. Наче так і треба...— Журавель замовк.

— Ну? Ну й що?.. А далі що? — спитав Марусик.

— Нічого... А далі ми вже на «Москвичі» їдемо...

— Якись у тебе сни, Журавель, як у рябої кобили, — кинув через плече Сашко Циган.

— Які є, — зітхнув Журавель. — А взагалі... Цікаве все-таки явище — сни. Уві сні може відбуватися все, що завгодно. І ти цьому віриш. Уві сні ти літаєш — без крил, без нічого, просто відштовхуєшся від землі, крутиш ногами — і летиш. І це тебе аніскільки не дивує. Уві сні це зовсім нормально. Наче так і треба. Узагалі, що б не відбувалося уві сні, хоч би які найдивовижніші речі — ти цьому віриш. Цікаво! Правда?

— Ну, так то ж уві сні, — глибокодумно кинув Сашко Циган.

— А взагалі скільки у житті різних загадок, таємниць, незрозумілого... Цікаво жити на світі! Правда? — Журавель обвів навколо широко розкритими захопленими очима і зітхнув.

Почалися переліски.

Голубенька звернула ліворуч, попід густу кучеряву діброву, а хлопці пішли прямо, у темні обійми так званого Губанівського лісу, що починався одразу височенними щогловими соснами, між яких купчилися зарості ліщини, черемхи, глоду та іншого лісового розмаїття.

І враз густо пахнуло лісовим духом, який неможливо описати, але в якому всі пахоці перебиває неповторний грибний запах. Недарма цей ліс назвали Губанівським (майже усіма слов'янськими мовами «губи» — це «гриби»).

— Ех, кінчається літо, — зітхнув Сашко Циган.

— Мда... — й собі зітхнув Марусик. — Ще трохи — і до школи...

— А мені вже й хочеться, — усміхнувся Журавель.

— Та! — махнув рукою Сашко Циган. — Хоч би не обманював.

— А я не обманюю. Чесно, — усміхнувся Журавель.

— Ну й дурень! — одрізав Сашко Циган.

— Теж мені радість! — пхикнув Марусик. — Знову уроки, домашні завдання, «трудові навички», «сідай, двійка»... Тьху!

— Найкраще у навчальному процесі — це канікули, — прорік Сашко Циган.

Журавель хотів щось заперечити, але Циган перебив його:

— Не дратуй мене! Що ти не скажеш — буде неправда. Любиш ти удавати з себе зразково-показового... Аж гидко слухати!

Журавель ніяково усміхнувся і знизав плечима. Він був на пів року старший за своїх друзів, але вчилися вони в одному класі, жили поряд, і, як ви вже, мабуть, помітили, ватажком серед них вважався Сашко Циган. Марусик йому підспівував. А Журавель пас задніх. Тому що був добрий, поступливий, м'який вдачею, страшенно не любив сварок і суперечок. Про таких кажуть: «Хоч у вухо вбгай, хоч до рани прикладай».

І він не ображався, коли хлопці кепкували з нього. Звісно, при бажанні Журавель міг легко постояти за себе, хоча б надававши їм потиличників (він спокійно вправся б з обома). Але він лише простодушно усміхався на їхні глузи — вони наче одскакували від нього, як горох від стіни. Така вже була в нього вдача.

Хлопці не зупиняючись ішли все далі й далі у глиб лісу. Вони добре знали грибні місця, а місця ті були неблизько.

Бровко, як навіжений, ганяв по заростях, раз у раз гавкаючи на якусь тільки йому видимої лісової живності. З-за дерев тьмяно блиснула чорна водяна гладінь... То був Бакай. Лісове озеро.

Кадали, що воно не має дна — таке глибоке. І ще кадали, ніби колись давно жив у ньому водяник, який затягав

людей і тварин під воду. Може, то був величезний сом чи інша якась водяна потвора — хто його зна (бо казали те все старі забобонні люди). І хоч було це дуже давно, слава в озера лишилася недобра. Десь колись пропало теля, і сліди його начебто обривалися на березі Бакаю... Колись, заблукавши, хтось нібито чув на озері чиїсь відчайдушні крики... Та що й казати — коли вже починають балакати про якесь місце, що воно таємниче й загадкове, то воно таки стає і таємничим, і загадковим. Уже від самих тих балачок. І хоч би яка була людина оптимістична й насмішкувата, наближаючись до такого місця, вона мимохіть примовкає й замислюється. Примовкли й хлопці. І отут...

Тільки, будь ласка, не кажіть, що ви б не злякались і не...

Бо я вам не повірю.

Так от. Примовкли хлопці. І отут... Глип! На березі озера біля самісінької води сидів незнайомиць. Те, що це не просто якийсь дядько, а саме таємничий незнайомиць, хлопці вирішили одразу, з першого погляду. Причому, як потім з'ясувалося, вирішили одночасно всі троє, кожен окремо, не змовляючись. Такий у нього був вигляд. Незвичайний. І таємничий. Одягнений він наче по-міському. Але на голові мав старого солом'яного бриля, потемнілого й обшарпаного, як у діда-баштанника. Та головне, звичайно, не бриль. Головне було — голова. Лобата, як у казкового мудреця. Великий ніс. Сиві кошлаті, ніби приклеєні, брови, з-під яких насмішкувато позирають примружені очі. І великий, розтягнутий в усмішці рот... На таких людей і в натовпі обертаються. А тут, уявляєте, глухий ліс, безлюддя та ще й озеро з недоброю славою. Було від чого завмерти й зупинитись здивовано.

Завмер і Бровко, піднявши передню лапу. Та лише на одну мить. Наступної миті він раптом заметляв хвостом, прищупив вуха і кинувся лащитися до незнайомця...

То було так несподівано й так неймовірно, що хлопці ще більше здивувались. Гавкун Бровко, найгавкучіший з усіх собак на Бамбурах, який не пропускав не лише чужих, а й

своїх, не обгавкавши їх як слід, раптом, мов кошеня, почав лащитись до незнайомого дядька...

Хлопці опшелешено перезирнулись.

І тоді незнайомиць несподівано заговорив.

— А-а, привіт! — усміхнувся він так, наче навмисно їх тут чекав. — Здоровенькі були!

— П-привіт! — перший відгукнувся Журавель.

— З-здрастуйте!.. — в один голос мовили Сашко Циган і Марусик.

Незнайомиць знов усміхнувся, і усмішка та була привітною і навіть симпатичною.

— Чудове місце... Гарне... — Незнайомиць, примружившись, подивився на озеро. — Несподівано, чаклунськи гарне...

Тільки тепер хлопці побачили, що в лівій руці незнайомиць тримає довгастий прямокутник темно-сірого картону, на якому були накреслені чорні лінії, що за обрисами нагадували Бакай. І те, що картон був темно-сірий, а лінії чорні, збільшувало таємничу підозрілість.

Поряд із незнайомцем на землі лежала пласка дерев'яна скринька.

— А... а ви хто? — спитав Сашко Циган.

В очах незнайомця застрибали лукаві бісики.

— А ви як думаєте?

— Хто його зна... — непевно знизав плечима Циган. Хлопці теж мовчки повели плечима.

— От бачите... Недогадливі ви... — Незнайомиць враз перестав усміхатися й насупив брови. — Чаклун я... Чарівник.

Незнайомиць говорив без усмішки, цілком серйозно.

— Що-о? — у Марусика витягнулося обличчя.

— Тю!.. — розгублено усміхнувся Журавель.

— Дядько жартують! — махнув рукою Сашко Циган. — Смаленого дуба правлять. Не бачите? Що ми — маленькі, чи що?.. Чаклунів не буває. То тільки в казках.

— Ваша справа. Можете не вірити. Мені-то байдуже. Але я не жартую. Хочете — доведу?

Хлопці знову презирнулися — в котрий уже раз.

— Ну... ну... доведіть! — **задерикувато** мотнув головою Сашко Циган.

Марусик і Журавель завмерли й затамували подих.

— Тільки не отак відразу. От вам жаб'яча лапка... — Незнайомець підняв із землі суху жаб'ячу лапку і простягнув Сашкові Цигану. — Це не просто лапка. Це чарівний талісман. Той, у кого він, може задумати будь-яке бажання — і воно здійсниться.

— Та ну... — недовірливо усміхнувся Сашко Циган, але жаб'ячу лапку взяв.

— Задумати можна лише одне бажання. Отже... І коли бажання здійсниться або захочеться його одмінити, треба сказати: «Досить мені того...» — і передати талісман іншому. — Незнайомець глянув на озеро, потім угору на дерева і враз спохмурнів, заквапився: — Ну, йдіть, хлопці, йдіть. Бо он сонце за сосну сідає, освітлення міняється...

І він злегка відштовхнув од себе Бровка. Пес відразу схопився і подався у глиб лісу.

Хлопці квапливо попрощалися і навіть з якоюсь полегкістю побігли за Бровком.

- Чи хотів / хотіла б ти мати таких друзів? Чому?
- Кого зустріли хлопці в лісі? Що їх насторожило?
- Як ти думаєш, чи справді жаб'яча лапка може бути чарівним талісманом?
- Як ти розумієш вислів **смаленого дуба правлять**?

У третьому розділі хлопці розмірковували над тим, чи варто залишити жаб'ячу лапку, чи краще викинути її. Вони повернулися до озера, але незнайомця вже не було на тому місці. Бровка знову поведився дивно. Саме озеро Бакай зустріло їх тією ж таємничістю і загадковістю, що й попереднього разу. Марусик одразу згадав, що у нього є невідкладна справа — обтрусити яблуню. У Журавля чомусь пропав настрій. Один Сашко циган тримався впевнено, бо йому не хотілося

показувати друзям, що він теж перехотів збирати гриби. І хлопці вирушили додому.

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ,

у якому автор щиро вам радить: «Тримайте себе в руках!» — бо починаються події незвичайні і неймовірні

А тепер тримайте себе в руках. Якщо ви читаєте сидячи, то вхопіться міцніше за стільця, щоб не впасти. Але я раджу, починаючи з цього розділу, лягти краще на диван чи канапу і далі читати лежачи. Так буде безпечніше. Бо починається найголовніше — дивовижне й неймовірне...

Це було того самого дня, тільки десь уже надвечір.

Журавель порався біля повітки, лагодив скособочені двері і несподівано побачив Сашка Цигана. Вигляд у Цигана був такий незвичний, що Журавель упустив із рук **обценьки** і вони вдарили його по нозі. Проте Журавель зовсім не відчув болю. І «ой!», яке вирвалося в нього, стосувалося лише Циганового вигляду.

— Ла-ла-ла-ла... — белькотів Сашко Циган, дивлячись на Журавля круглими від жаху очима. Губи в нього тремтіли.

— Що?! Що таке?! — схвильовано вигукнув Журавель.

— Ста-ло-лося... — тільки й зміг вимовити Циган.

— Що? Що сталося?

— Оте саме...

— Що?

— Жа-жа... жаб'яча лапка... — розпачливо видихнув Сашко Циган.

— Що?! — Журавель відчув, як по спині в нього побігли колючі мурашки.

Минуло не менше п'яти хвилин, поки Сашко Циган спромігся розповісти, що саме сталося. Розповідав він, затинаючись, повторюючи по кілька разів одне й те саме.

Щоб не утруднювати вам читання, подаємо його розповідь у скороченні.

— Ото як розійшлися ми по хатах, ходив я, ходив, тинявся-тинявся (а в кишені ж лежить «чарівний талісман» — жаб'яча лапка. Лежить, муляє мою душу). Я, звичайно, сміюсь. Знайшов дурнів! Вірити у якусь нісенітницю, у старі бабські забобони. Ну, яке таке бажання може виконати ота висушена на сонці жаб'яча лапка? Дурниці! І все-таки... Ану дай, думаю, загадаю. Для сміху. Що б же ж його таке загадати? Думав-думав і надумав. О! Машину! Автомобіль! А що? Як загадувати, то вже загадувати. Не зошита ж у косу лінійку. Ходжу. Посміююсь. Ну, де ж там мій автомобіль? Де? Щось не бачу. Ха-ха!.. Держись, незнайомиць з великим носом! Держись, жаб'яча лапко! Посміявся-посміявся та й годі про неї думати. Сів книжку читати. Читаю, захопився. Аж тут Кузьма-поштар пошту на велосипеді привіз. Розгорнув я газету. Дивлюсь — у газеті тираж грошово-речової лотереї. Мене щось одразу в серце — коль!.. Згадав я про отой білет, що нам колись тітка Галя у крамниці на здачу дала, як ми цукерки купляли. Ще ж, пам'ятаєш, казала: «Машину, хлопці, виграєте!»

— Тю!.. Так-так! Точно! — закивав головою Журавель. — Я про нього й забув.

— І я забув. А тепер тремтячими руками дістав я того білета. Він у мене в «Зоології» лежав. До таблиці. І... повіриш, думав, що тут і вклякну, дуба вріжу... Серце просто зупинилося і все. Глянь! — і він простягнув Журавлю газету й білет.

Журавель узяв, провів пальцем по таблиці і сторопів:

— Тю!

— От іменно, що «тю»! Що ж тепер робити? — Сашко Циган безпорадно подивився на Журавля.

— Як — що? Негайно брати машину та й квит! Га-га! «Запорожець». Усім класом кататимемось!

— А... а жаб'яча лапка?

— А... що лапка? При чому тут лапка? Скільки людей виграють! Просто щасливий збіг обставин.

— Ти думаєш?

— Думаю!

— Добре, що я до тебе одразу пішов, а не до Марусика. Він би, забобонний, розквоктався про жаб'ячу лапку. Такого б туману напустив... Я б не знав, куди йти, що робити.

— Але йому треба все-таки сказати зараз, а то...

— Та скажу, звичайно. Аякже. Ходімо!

У тому, що Сашко Циган побажав саме автомашину, не було нічого дивного. Дивно було б навпаки, якби він побажав щось інше — літак, яхту абощо. Сашко Циган захоплювався автомашинами. Він збирав фотографії, вирізки, колекціонував сувенірні іграшкові моделі машин.

Більшого знавця автомобілів, як наших, вітчизняних, так і закордонних, не було, мабуть, не лише в Гарбузянах, а й в усьому районі...

Марусик саме трусив **малинівку**. Уся земля під деревом була рясно вкрита червоними запашними яблуками.

Почувши, у чім річ, Марусик хитнувся і мало не впав з яблуні.

— О! О! О!.. — аж засопів він, злязючи на землю. — А ви казали! ...

— А взагалі... Хіба сталося щось неймовірне, казкове? Був тираж, випав виграш. Усе нормально.

— Авжеж! — наче прокинувся Сашко Циган. — Авжеж! Усе нормально. Хтось же мусив виграти. І виграли ми. Це ж здорово! Хай живе грошово-речова лотерея! Слава тому, хто її придумав! Радіти треба, а не... Ех ти, Марусик! — і він хвицнув Марусика ногою, або, як у нас кажуть, дав йому киселю.

І це стало наче поштовхом для зміни настрою.

— Та ви розумієте, хлопці, що сталося?! У нас буде своя машина! Справжня! «Запорожець»! — підскочив Сашко Циган.

— Га-га! — і собі незграбно, наче лелека, підстрибнув Журавель. — Водити навчимося. У подорож гайнемо. У Сибір, на Далекий Схід... Недарма мені такий сон сьогодні приснився. Про «Москвичка». Недарма.

Заусміхався й Марусик.

— Взагалі машина — це таки непогано. Навіть добре. Тільки... чи видадуть її нам?

— Ну, то дурниці! — махнув рукою Сашко Циган. — Батьків підпряжемо. Подумаєш! Головне, що виграли! От що головне!

З вулиці почулося дирчання мотоцикла. То повернулися з роботи Циганові батьки.

Батько Сашка Цигана Павло Максимович Непорожній, смаглявий і чорночубий, з ледь помітною іскрою сивини, з широкими плечима і могутніми мозолястими руками, не був ледарем. Люди з такими руками, як правило, ледарями не бувають...

Мати — Ганна Трохимівна Непорожня, русявокоса голубоока красуня, — була схожа на свого чоловіка. Така ж хазяйновита й працьовита. І на свинофермі, і вдома по господарству поралася, не знаючи втоми. Все було начебто гаразд.

Єдине, що не дуже влаштовувало їхнього сина Сашка Цигана, — це те, що батьки й від нього вимагали такої ж хазяйновитості.

Але, маючи дванадцять років і бурхливий темперамент заводіяки й отамана, хіба ж дуже хочеться поратися на горі або в саду? На цьому ґрунті між старшим і молодшим поколінням Циганів виникали конфлікти...

Батьки не одразу второпали, що й до чого. А коли второпали, не одразу повірили. І тільки коли їм було показано і білет, і таблицю, мати вигукнула «ой!» і вдарила руками об поли, а батько радісно зареготав:

— Диви!.. Справді!.. Виграли!.. От малишня! Машину виграли. Це ж треба...

У цей час саме повернулися з роботи й Марусикові батьки — тато Семен Семенович Байда і мама Байда Марія Омелянівна...

— Сусіди! А йдїть-но сюди! — загукав Павло Максимович. — Ідїть швидше. Ви ж іще нічого не знаєте!

І, коли всі підійшли, закричав на повні груди:

— Наші козаки машину виграли! «Запорожця»! На лоте-рею.

Тут, дорогі друзі, наберіться терпіння і почекайте трохи. Зробіть, як кажуть, паузу.

Бо відбулася німа сцена. Яку гоголівському «Ревізорі».

Особливо був вражений Семен Семенович. Так би мовити, професійно вражений. Його, як і всіх бухгалтерів світу, фінансово-матеріальні питання хвилювали надзвичайно гостро, до глибини душі.

І коли він потім звір'яв білет з таблицею, на його носі і на рум'яних щоках від хвилювання виступили дрібні крапельки поту.

Жінки тільки сплескували руками і ойкали.

А Журавлева мати Катерина Іванівна навіть пустила сльозу...

[...]

У п'ятому розділі батько Марусика забрав у сина білет і пішов до батьків Сашка Цигана, аби натякнути їм, що найбільше грошей у магазині витратив його син. Отож право на машину належить Марусикові і його батькам. Сусіди довго сперечалися, але так і не дійшли згоди.

Хлопці у цей час сиділи в садку, обговорювали маршрут подорожі на «Запорожці» і добре чули розмову батьків. Потім, засмучені почутим, пішли по домівках. Вдома Семен Семенович (батько Марусика) нагримав на сина, бо той водився з «поганими» хлопцями. Натомість у родині Сашка Цигана все відбулося навпаки. Хлопець сказав своїм батькам, що йому за них соромно.

РОЗДІЛ ШОСТИЙ,

у якому наші герої задумують і здійснюють рішучу операцію. "На! Тепер ти загадуй..."

Заснув Сашко Циган і... одразу ж прокинувся. Наче й не спав зовсім.

Сонечко, як завжди, усміхалося з неба. Весело щебетало на деревах птаство. Рохкала у хліві льоха. Життя було прекрасне.

Але хлопець умить згадав учорашні події, і світ затьмарився для нього, як у найлютішу негоду.

«Ні! Так далі жити не можна!» — подумав він, і раптова рішучість охопила його.

Він швидко зліз з горища і, навіть не снідаючи, подався до Марусика.

Марусик іще спав. Уві сні обличчя його було печальне і скорботне.

— Альо! — торкнув його за плече Сашко Циган.

— Га? — перелякано розплющив очі Марусик.

— Вставай! Годі спати. Треба вирішити, як нам жити далі.

— Що? — не второпав спросоння Марусик.

— Ти як хочеш, а я думаю втекти з дому, — важко зітхнув Сашко Циган.

— Як?!

— Звичайно. Втечу та й усе. Хай собі їздять на тій машині скільки влізе. У мене вчора з батьком... розмова була.

— І в мене, — зітхнув Марусик.

— Нецікаво мені стало вдома. Розумієш? Нецікаво.

— А куди ж тікатимеш?

— Не знаю ще...

— Слухай, — несподівано збадьорився Марусик. — Надовго втекти, звичайно, важко. Все одно міліція знайде й поверне. А от на кілька днів, щоб провчити їх, — це можна. Тоді й я з тобою. Га?

— Давай! Хоч на кілька днів... — Сашко Циган навіть повеселішав. Відверто кажучи, він і сам не уявляв, як він утече.

— Ну, а куди тікатимемо, як ти думаєш? — спитав Марусик. Він звик, що ідеї виходять від Сашка Цигана.

— Ну... я думаю... — Сашко Циган насупив брови, що мало означати задуму, — я думаю... краще за все... у ліс.

— У ліс? — скривився Марусик.

— А що? У македонському курені сховаємось.

— А їстимемо що?

— Щось із собою візьмемо. А тоді Журавель піднесе. Гриби збиратимемо, ягоди...

— Гриби-и... — знову скривився Марусик. — Уже збирали... Хай вони скажуться! Може, все-таки не в ліс? Га? Яюсь воно у лісі все-таки...

— Ну, ти все-таки!.. І втекти хочеш, і щоб усе було, як дома на печі. Уже ж з'ясували, що той незнайомиць абсолютно не страшний. Навіть навпаки. Може, щось нам ще й порадить. Гарне... Як зустрінеться...

— Ну, гаразд! — махнув рукою Марусик. — У ліс, то в ліс. ...Журавель порався біля скособочених дверей повітки, які він так і не полагодив ні позавчора, ні вчора. Тому так рано і встав.

Побачивши друзів, він здригнувся — дуже вже рішучий вигляд вони мали. А коли друзі виклали йому суть справи, Журавель сумно зітхнув.

— А я? Мене, значить, кидаєте?

— А тобі тікати нічого. В тебе нема причин. Та й їсти нам носитимеш, — сказав Сашко Циган. — І тобі ж треба... ондо повітку... і дрова, і воду...

Журавель ще раз зітхнув, але сперечатися не став. Не вмів він сперечатися.

Македонський курінь хлопці виявили торік зовсім випадково, коли ходили по гриби.

Він стояв на краю западини серед густих кущів і був майже непомітний. Сплетений з міцних гілок, укритий товстим шаром почорнілого злежалого листя, він, здавалося, стояв тут цілу вічність.

— Ого! — вигукнув Журавель. — У ньому, мабуть, ще Александр Македонський жив.

Він саме тоді читав книжку про Александра Македонського.

Так і прозвали вони його — македонський курінь...

Як завжди у переломні вирішальні моменти життя, настрій був тривожно-урочистий. Не хотілося ні говорити, ні слухати.

Йшли мовчки.

Сашко Циган і Марусик несли по великій торбі з харчами. Журавель ніс дві ковдри.

У лісі тихо було, хоч мак сій. Наче ліс разом із ними переживав урочистість моменту.

Вони ледве розшукали курінь. Двічі проходили повз нього і повертали потім назад. Десь має бути отут, а не видно...

— Не знайдуть, — впевнено сказав Сашко Циган. — Раз ми не одразу знайшли, ніхто нас тут не знайде.

— Ага, — сказав Марусик, і в голосі його було не стільки радості, скільки прихованого суму.

Журавель м'явся, переступав з ноги на ногу. Йому не хотілось розлучатися з друзями.

— А може... може, давайте гриби пошукаємо, — несміливо запропонував він.

— А що, давайте, — підтримав Сашко Циган.

І гайнули хлопці по гриби.

Той, хто збирав коли-небудь гриби, знає, яка то заразлива штука, — тільки почни. І як воно заспокоює. Всі думки з голови — фіть! — і нема. Всі почуття з серця — геть. Ні про що не думаєш. Одне тільки на умі — гриби! Де ти, голубчику, де ховаєшся — чи під оцим здібленим опалим листям, чи під отією згорбленою глицею? А коли усміхається тобі удача, ти вже нічого не чуєш, нічого не бачиш, не помічаєш. Голову до землі — і як той пес мисливський.

Сьогодні хлопцям щастило як ніколи. А коли щастить, і час летить мов на крилах. Сонце вже повернуло на вечірній пруг, коли вони нарешті схаменулися. Грибів у кожного було — повні торби...

— Ви ж тут обережніше... З вовками й ведмедами не заводьтеся, — пожартував на прощання Журавель.

Після того як він пішов, Сашко Циган і Марусик деякий час мовчали, потім Циган сказав:

— А мені тут подобається. Ніхто не дорікає, моркву не шкребе.

— Ага, — без особливого захоплення кивнув Марусик.

— Хай!.. Хай вони тепер ділять ту машину... хоч пилкою ріжуть. Я її, щоб мене тепер просили, не хочу.

— І я, — вже зовсім щиро підхопив Марусик.

У лісі темніє швидко. Тільки зайшло сонце, і — не встиг озирнутися — хоч в око стрель.

Сашко Циган хотів запалити вогнище, але Марусик гаряче запротестував:

— Ні! Ні! Ще страшніше буде. Давай спати вкладатися.

Циган не став наполягати.

Загорнувшись у ковдри, вони лежали у цілковитій темряві, чекаючи сну. Але сон не приходив. Десь недалеко тріснула гілка. Щось наче ухнуло...

— Що... що це? — прошепотів Марусик. — Хо... ходить хтось...

— Та ні. Спи.

— Ох! Пропадемо ми тут ні за цапову душу.

— Та ну тебе! — Сашко Циган намагався шепотіти бадьюро, але в самого дрібно тремтіло біля пупа.

Що не кажіть, лячно вночі у лісі.

Чи то інстинкт далеких доісторичних предків прокидається (коли кожної миті можна було чекати нападу шаблезубого тигра, або печерного ведмедя, чи ще когось). Але навіть дорослий незатишно чувається вночі у лісі.

Тому я цілком розумію наших героїв.

Коли довго не спиш, якось втрачаєш відчуття часу. Здається, минула година, а збігло всього лише п'ять хвилин. І навпаки...

Циган не міг би сказати, скільки минуло часу. Аж раптом... Почулися кроки. Блимнуло світло ліхтарика. І... В курінь хтось зазирнув.

— А-а, давні знайомі! Привіт! Здоровенькі були!

Циганові перехопило подих, наче хтось холодними пальцями стиснув горло. То був незнайомиць...

— Ну, як? Тепер переконалися?.. Тож-то...

«Ні! Ні! Не хочу! Досить з мене...» — подумки вигукнув Сашко Циган.

Але незнайомиць почув його.

— Ну, це вже твоя справа. Не хочеш — не треба... Можна й відмінити. Ну, спи, спи! Тільки не забудь зранку передати чарівний талісман іншому...

Світло ліхтарика погасло. Незнайомиць зник. Сашко Циган наче полетів у чорну безодню. І одразу прокинувся.

Ліс був сповнений пташиного гомону. Десь угорі, просто над головою, лікар-дятел дбайливо вистукував сосну. Сонячне павутиння заснувало вхід у курінь.

Сашко Циган не міг навіть збагнути, чи то наснилося йому, чи справді зазірав уночі в курінь незнайомиць. На-

стільки чіткою була згадка про нього, настільки виразно чув-ся його голос.

«Ні, мабуть, таки сон», — вирішив він.

Хлопець виліз із куреня. Ранковий ліс був такий гарний і веселий, що нічні страхи уявлялися тепер просто дивними і сміхотворними.

«А навіть якби й зазираєш уночі? Нічого страшного. Він же нічого злого не робить. Навіть навпаки. Чого ж боятися?»

І таємничий незнайомиць вже здавався йому навіть симпатичним.

Прокинувся й Марусик. З куреня вистромилася його за-спана скуйовджена голова. Очі дивилися перелякано.

— Привіт!.. Здоровенькі були! — весело вигукнув Сашко Циган. — Вилазь. Снідати будемо.

Він уже розпалював вогнище. Ніде так смачно не їсться, як ранком у лісі. Хлопці навернули трохи не півторби харчів.

— Цікаво, як там наші старі, — усміхнувся Сашко Циган.

Марусику хотілося зітхнути, він ледве стримався. Він дуже переживав.

Роздуми його перервав Сашко Циган.

— На! — сказав він і простягнув Марусику жаб'ячу лапку.

— Нащо? — здригнувся Марусик.

— Як «нащо»? Тепер ти загадай. Тільки гляди, не так, як я...

— Та... Не треба. Не хочу я...

— Як це не хочеш? Це ж, можна сказати, через тебе усе заварилось. Я ж хотів викинути, пам'ятаєш. А ти... Ні, візьми! Тільки дивись: не забори з магазину все під вінчик. Не будь жадною, — і Сашко Циган силоміць сунув жаб'ячу лапку Марусику в кишеню.

- Чому Сашко Циган вирішив утекти з дому? Чому він запропонував Марусикові йти з ним? Як поставився до цього Журавель?
- Чи погоджуєшся ти з їхнім рішенням? Чому?
- Що загрожувало дітям у лісі?

- Чи можна було знайти інший вихід із ситуації? Який саме?

У цьому розділі Журавель приніс хлопцям дивну новину. Він розповів про те, що дорослі (їхні батьки) — дійсно дивні люди, бо вони вже пішли на примирення й віддали лотерейний білет Журавлю. Марусик і Сашко Циган почали збирати речі, бо вирішили повернутися додому. А ввечері ще одна новина потрясла Бамбури. Кузьма-поштар приніс газету, в якій було надруковано, що у лотерейну таблицю вкралася помилка: замість трійки вісімка була надрукована. Отож лотерейний білет виявився просто непотрібним папірцем. Та ця новина всіх тільки розвеселила.

- Чому автор радить, щоб усі тримали себе в руках? Що означає цей вислів?
- Яка подія здивувала і хлопців, і їхніх батьків?
- Як вважаєш, чи можливо таке в реальному житті?
- Як поводитися хлопці, почувши від Сашка Цигана таку приголомшливу новину? Які почуття охопили їх?
- Чому батько Марусика розпитував сина про подробиці купівлі лотерейного квитка? Що, по-твоєму, він задумав?

РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ,

у якому ви знайомитеся з кіногрупою, а також з феноменальним талантом шестикласника Гриші Пасічного. "Ех ти! Артист!" Сварка

Минуло кілька днів.

Пригода з лотерейним білетом потроху почала забуватися. Життя, як пишуть у романах, входило в свою звичну колію. І про чарівний талісман, про жаб'ячу лапку, не згадували.

Журавель про неї, здається, зовсім забув. А Сашко Циган вирішив, що Марусик, мабуть, просто боїться загадувати. І махнув рукою: боїться так боїться, його справа.

Якось Сашко Циган поїхав з батьком на мотоциклі у район. Після тієї пригоди з виграшем машини батько Сашка Цигана помітно подобришав і став часто катати сина на мотоциклі.

Марусик і Журавель сиділи на колодках біля воріт і лузали насіння.

І враз побачили, як дорогою, здійснюючи куряву, прямо до них мчить машина.

Бровко аж зайшовся, шалено рвучись на прив'язі.

Не доїжджаючи до воріт, машина спинилася. То була «Волга» з шахматкою — таксі. Тільки на лобовому склі косо застромлена довгаста табличка з написом "Кінозйомочна".

Марусик раптом зблід як полотно. Та Журавель не помітив цього. Вся його увага була зосереджена на машині.

Троє дверцят відчинилися одночасно — як у кіно, коли ловлять злочинців і з машини вискакують детективи. Вийшли четверо: троє чоловіків і одна жінка.

Жінка була вже немолода, але вдягнена, як студентка, — у потертих джинсах, майці з емблемою авторалі й у велосипедній шапочці з довгим козирком.

Височенний, з двома фотоапаратами на шиї чоловігя захоплено сплеснув руками й вигукнув:

— От село! Писанка! Ельдорадо!

— А що я вам казав! Що? — самовдоволено зареготав товстун у білому капелюсі, збитому на потилицю...

Третій з чоловіків, худенький, щупленький, у великих темних окулярах, кисло кривився і мовчки крутив носом.

— Гелію Борисовичу, а вам що, не подобається? — спитала жінка.

— Ммм... — невизразно промурмотів Гелій Борисович.

— Не слухайте його! Цим художникам ніколи не догодиш. Таке село! Та гарнішого села нема на всій планеті!..

І спершу жінка, а за нею й чоловіки попрямували до хлопців.

— Здрастуйте, хлопці! — підкреслено щирим голосом, яким завжди розмовляють городяни з сільськими хлопцями, привіталася жінка.

Чоловіки мовчки кивнули.

Марусик і Журавель чемненько підвелися з колодок. Марусик був у цю мить як з хреста знятий.

— Ми з кіностудії, — сказала жінка. — Я — режисер. Це — головний оператор. Це — художник. А це — директор картини. Знімаємо фільм для дітей. Про пригоди сільських хлопчаків. Шукаємо натуру, тобто село, де б можна було проводити натурні зйомки. І кандидатів на ролі заодно шукаємо. Як тут у вас, є гарні хлопці, жваві, з характером, щоб і в самодіяльності виступали, і вчилися добре? Га?

Хлопці презирнулися.

— Та що там питати! Оцей, по-моєму, за типажем абсолютно підходить, — один із чоловіків кивнув на Марусика. — Точно за сценарієм. Кирпатий, веснянкуватий...

Тепер уже презирнулися кіношники.

Довготелесий оператор глянув на Марусика і підняв угору одну брову. Що це мало означати — чи схвалення, чи сумнів, — важко було сказати...

Марусик, здавалося, от-от знепритомніє.

— А що? Можна. Спробуємо. Спробуємо, — лагідно промовила режисерка. — Як твоє прізвище, хлопчику? Ім'я, адреса... — Вона вийняла з кишені джинсів блокнота.

Прізвище, ім'я і адресу Марусика сказав Журавель. У самого Марусика відібрало мову.

...Вже давно розвіялася пилюка після того, як поїхали кіношники, і Бровко вже замовк, заспокоївся, заліз у будку, а Марусик усе ще не міг прийти до тями.

Він важко дихав широко розкритим ротом, наче риба, щойно витягнута з води.

— Ти що? Отетерів від щастя, чи що? Схаменись! — Журавель лягнув його долонею по спині.

Але Марусик не зреагував. Не на жарт наполошений, Журавель лягнув його ще раз — з усієї сили. Марусик поточився, мало не впав, і нарешті вимовив пересохлими губами:

— Жа... жаб'яча лапка...

— Що? — Журавель відчув, як у нього похололо в животі.

— Жаб'яча лапка, — повторив Марусик і перевів на Журавля скляний погляд. — Я ще вчора подумав, чого мені найбільше хотілося б. І вирішив — мабуть, стати кіноартистом. І от, бачиш...

— Тю! — тільки й зміг вимовити Журавель.

Аж тут почулося диркання мотоцикла, і до воріт під'їхали Сашко Циган з батьком.

Батько зсадив Сашка біля хлопців, розвернувся і зник за курявою.

Сашко Циган був обвітрений, розчервонілий, радісно збуджений.

— Здорові будьте, хлопці! — бадьоро вигукнув він і раптом, пильно глянувши на них, здивовано підняв брови вгору. — Що це ви якісь, наче вас із криниці тільки що витягли? Що трапилось?

І Журавель, збиваючись, почав розповідати, що саме трапилось.

Сашко Циган слухав, і на обличчі його мінялася, як то кажуть, ціла гама переживань: і здивування, і захоплення, і жаль, що його не було в цей час, і, не будемо приховувати, заздрість до Марусика.

На закінчення Журавель поспішив додати:

— Не хвилюйся, ні я, ні ти за сценарієм не підходимо. За сценарієм їм треба веснянкуватого, кирпатого, саме такого, як Марусик.

— Гм... — задумливо гмикнув Сашко Циган. — Так кажеш, питали, чи є в нас гарні хлопці, жваві, моторні, з характером, щоб і в самодіяльності виступали, і вчилися добре, і взагалі... — Сашко Циган звузив очі. — А про Гришу Пасічного ви не сказали?

Марусик густо почервонів і одвернувся. Журавель розгублено усміхнувся, глянув на Марусика і знизав плечима.

— Ну ви! Кадри! Я вам скажу!

Гришу Пасічного знало все село. Жодного свята не було, жодного вечора, щоб Гриша не виступав у художній самодіяльності. І як виступав! Такого успіху не мав ніхто. Коли тільки оголошували: «А зараз виступить Гриша Пасічний», —

зал уже вибухав оплесками. І цей хлопчина таке виробляв, таке виробляв на сцені — глядачі аж боки рвали, за реготом не чути було половини слів. А слова у виступі Гриші Пасічного мали неабияке значення. Тому що номер його називався «Художнє читання»...Здавалося, на сцені не один кирпатий веснянкуватий п'ятикласник, а цілий театр сатири. То був талант, справжній талант! Як то кажуть — од Бога.

— Не згадати Гришу Пасічного — це, знаєте... — презирливо скривився Сашко Циган.

Журавель знову розгублено усміхнувся, глянув на Марусика. Той червонів дедалі більше. Не дивлячись на Цигана, він пробурмотів:

— А де... де його було шукати?.. І взагалі... вони ж поспішали... ті кіношники.

— Не напускай туману в очі! — одрубав Сашко Циган. — Скажи, що сам хотів. Сам випхався. Слави забажалось. Не думав я, що ти такий... Артист!

І тут раптом Марусика прорвало:

— Ти... ти сам, а не я... Ти просто заздриш, що не ти... що не тебе... Звик завжди командувати, бути першим, а тут... Хтось йому, бач, носа втер. Просто заздриш! І все!

Сашко Циган розгублено завмер. Журавель зі здивованим переляком позирав на Марусика.

Це був справжній бунт. Уперше в житті Марусик підняв голос проти Сашка Цигана. Та ще й як підняв!

Що це буде зараз?

Сашко Циган зблід, потім почервонів, потім знову зблід.

— Ну... ну... ну й пень... Я заздрю! Йому! Ха! Та... та хай тобі жаби в болоті заздрять! Та я... та я після цього й знати тебе не хочу! Все! Ти мені більше не друг! Щоб і стежку забув до мене!

Він круто повернувся й пішов геть.

Журавель якусь мить розпачливо дивився йому вслід, потім обернувся до Марусика:

— Нащо ти так?

— А чого ж він? Чого? Завжди... Завжди давить... Йому все можна, а іншим нічого. Набридло! Набридло! Проживу й без нього! Що я йому — горох при дорозі: хто йде, той скуб-

не. Я теж людина. А ти... біжи за ним, як тобі його жаль! — І Марусик теж повернувся і пішов геть. Тільки в інший бік.

Журавель стояв і отетеріло крутив головою то на Сашка Цигана, то на Марусика.

Отак несподівано, неждано-негадано, ні сіло ні впало хлопці побили горшки.

- Чому Сашко Циган так поводитьсь? Чи справді він заздрив Марусикові? Знайди підтвердження в тексті.
- Хто твій улюблений актор / акторка? Чому саме він / вона?
- Як ти оцінюєш поведінку Марусика? Як би ти вчинив / вчинила на його місці? А на місці Цигана?
- Останнє речення цього розділу може бути його темою чи основною думкою?

РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ,

*у якому ви дізнаєтесь про пригоду на річці Голубеньці
й про те, що відбулося потім і чим закінчилася наша
незвичайна пригода*

Ця новина, дорогі друзі, вразила мене, можна сказати, у самісіньке серце. Я в голову не клав, що таке може статися.

З дитинства, з немовлячого, сказати б, віку були вони разом. Не без того, звичайно, що іноді й сварилися, чубилися, билися навіть, але до вечора вже й мирилися.

Та цього разу вечір миру не приніс. Ні вечір, ні наступний ранок, ні день, ні знову вечір... Та й другий день, і третій, і четвертий...

Журавель робив відчайдушні спроби помирити їх, але ті спроби лопалися, як бульки на воді.

— Ач, роги показав! Я йому ті роги вкручу! Ще засвербить йому в носі! — цідив крізь зуби Сашко Циган і ні про яке замирення не хотів і слухати.

Марусик теж бурмосився:

— Не хочу-у!.. І все! Не хочу-у!..

Журавель розривався навіпл. Половина тягла до Сашка Цигана, половина до Марусика.

А головне, розривалося його серце. Бо він бачив, що хоч і **приндилися** його друзі, але обидва переживали страшенно.

Так-так, і Сашко Циган теж.

Думають, що як ватажок, то вже й не переживає, зневажає всі тонкі почуття. Та нічого подібного! Та, може, ватажки важче переживають, ніж неватажки. Бо й поплакати не можуть, не дозволяють собі. А переживання, які приховуються, тамуються в серці, завжди важчі за ті, що вибалакуються, вискаржуються на людях.

Бунт Марусика зачепив Сашка Цигана за живе. І зрадила йому його легка вдача. Втратив він бадьорість свою і веселість. Що називається, нудив білим світом. Нічого йому не хотілося, ніщо його не радувало.

Ну, а Марусик — так той зовсім, як то кажуть, перевівся на смик — схуд, змарнів... Не Марусик, а сама тінь.

Кіношники ж — анічичирк, ні пари з уст. Поїхали і як у воду канули. І де вони в ката поділися? Марусику вже й чекати несила.

Одного дня тинявся він по селу без діла, і ноги якимось самі собою принесли його до подвір'я Гриші Пасічного.

Гриша сидів на призьбі, **вшніпившись** у книжку. Чи новий номер готував, чи просто так читав — хто його зна.

Марусик відчув себе раптом, наче злодій, спійманий на гарячому.

Став як укопаний і не міг зрушити з місця. І враз несподівана рішучість оволоділа ним. Він кілька разів глибоко вдихнув і пішов до Гриші.

— Гришо!

— Га? — стрепенувся той, відриваючись од книжки.

— Тут недавно... кіношники приїздили... — Марусик одвів очі. — Тебе десь не було. То вони мене записали. На зйомки. Фільм для дітей зніматимуть.

— Та ну! — вигукнув Гриша і враз примружився. — А ти мене за носа не водиш?

— О! — Марусик черконув себе відстовбурченим великим пальцем по шиї. — Хлопець їм потрібний. Кирпатий, веснянкуватий... Але я... я їм скажу, як вони прийдуть, щоб вони тебе взяли...

І, не давши Гриші опам'ятатися, повернувся й кинувся тікати.

Дома не встиг Марусик відхекатися, як прийшов Журавель.

Розмова не клеїлась. Скільки не забалакував до нього Журавель, Марусик відмовчувався, відмахувався рукою. А потім раптом дістав з кишені жаб'ячу лапку і простягнув Журавлю:

— На!

Журавель закліпав очима, він уже й думати забув про чарівний талісман після тої сварки.

— Візьми! — зітхнув Марусик. — Вона мені більше не потрібна. Тепер ти долю спокушай.

Журавель якимось напівусміхнувся і прихилив до плеча голову:

— Давай!

І ледве встиг він сховати жаб'ячу лапку до кишені, як рипнула хвіртка і з'явився захеканий Гриша Пасічний.

— Слу-уха-ай!.. — просто од хвіртки загукав він Марусику. — Чого ж ти втік, чудило? Ти ж мені толком розкажи, що то за кіношники і що вони таке зніматимуть... — Він повернувся до Журавля. — А то, розумієш: «Я скажу, щоб узяли тебе» — і навітки! Хто ж так робить? От чудило!

Марусик втягнув голову в плечі і, як спійманий горобець, зиркнув на Журавля.

Журавель розплився в усмішці.

— Та то він до мене побіг. Я його чекав. У нас з ним справа одна. А про кіношників тих толком і розказати нічого. Ми отуто біля воріт сидимо, насіння лузаємо, раптом під'їздять... Тир-бир, ми кіно знімаємо про сільських хлопчаків, чи є у вас хлопці підходящі, щоб і в самодіяльності, і вчилися добре?.. Ну, ми зразу про тебе подумали... От і все.

Але від Гриші не так легко було відкараскатися.

Він іще не менше пів години розпитував про кіношників: і які вони, і як були вдягнені, і що точно говорили, і як стояли, і як сіли, і як поїхали... Хотілося людині побалакати на цю тему. Та й не дивно. Якби вам, друзі, світило знятися в кіно, ви б теж, мабуть, про це балакали.

Коли він нарешті пішов, Журавель ляснув Марусика по плечу:

— Молодець! Я так і знав, що ти це зробиш.

— Та! — махнув рукою Марусик. — Я як подумав про ті зйомки... Кругом люди товпляться, витріщуються на тебе... Ні, це не для мене... Хай уже Гриша цим займається. Він звичний.

Треба ж було Марусику щось говорити.

Коли того ж вечора Журавель розказав Сашкові Цигану про все, той тільки хмикнув:

— А мені що? Хай знімається чи не знімається... Мені байдуже.

Але видно було, що йому не байдуже. Зовсім йому не байдуже. Бо настрій у Цигана одразу покращав, очі засвітилися, і навіть якась пісенька замугикалася на губах.

Та коли Журавель заговорив про примирення, Сашко Циган мовчки заперечно похитав головою. Видержував марку.

Не захотів перший іти з поклоном і Марусик. Він, мабуть, вважав, що з його боку головне зроблено, — від кінозйомок він відмовився. Тепер, мовляв, слово за Сашком Циганом.

«Як легко посваритися і як важко помиритися», — із сумом думав Журавель.

Минуло ще кілька днів.

Серпень того року був напрочуд спекотний. Пекло й смалило немилосердно. Температура сягала тридцяти п'яти... Єдиний порятунок — річка.

Голубеньку нашу при всій до неї любові й повазі, на жаль, не можна назвати судноплавною магістраллю. Океанські лайнери на неї не запливають. У більшості місць її спокійно перебродять корови.

На Бамбурах була лише одна глибока місцина, де можна купатися. І, хоч-не-хоч, Сашкові Цигану й Марусику доводилося там зустрічатися. І вони зустрічалися.

Журавель то до Марусика підпливе, побалакає, то до Сашка Цигана. А вони й погляду один на одного не кинуть, удають, ніби просто не помічають, не знайомі наче...

От і цього разу так було.

Під берегом хлюпалася малеча. А хлопці плавали посеред річки на глибокому. Сашко Циган з одного боку, Марусик з другого. А Журавель між ними... У воді було гарно, не хотілося вилазити. І Журавель, плаваючи, співав на повний голос:

Ой, на горі калина,
Під горою малина,
Калина-малина,
Чубарики-чубчики,
малина...

Сашкові Цигану і Марусику, чесно кажучи, теж хотілося співати, але вони стримувалися. Якось незручно співати, коли поруч твій колишній друг, який тебе зрадив. Якось рот не розкривався.

Зненацька Журавель зойкнув:

— Ой! Ой, корчі схопили... ногу!.. Ой, хлопці, як зводить! — Він занурився з головою, потім виринув і вже перелякано, пирхаючи, загукав: — Ой хлопці! Рятуйте! Ряту... — І знову занурився з головою.

Першим кинувся до нього Марусик. Він був ближче.

Підплив, вловив Журавля за руку, що на мить вистромила з води, і не встиг опам'ятатись, як Журавель обхопив його руками.

І вони вже удвох занурилися з головою.

Буль-буль!

«Ну, все! — майнуло в Марусика. — Пішли годувати раків!»

Він одчайдушно замолотив руками й ногами, вириваючись. Та Журавель тримав його міцно, як у лещатах.

Проте від тих, мабуть, одчайдушних Марусикових рухів вони почали випливати. Ще якась мить — і голова Марусика вже над водою.

— А... а... а... — жадібно ковтає він повітря і помічає, що поруч Сашко Циган.

— Бий його по голові! А тоді хапай за волосся! — гукає Циган.

— Не мо-о-жу... Він ме-е-не... держить... — ледве встигає вигукнути Марусик і знову занурюється.

І майже в ту ж мить відчуває удар по голові.

«Ой! Це ж він замість Журавля мене вгилів», — останнє, що подумав Марусик.

...Коли він прийшов до тями і розплющив очі, то побачив, що лежить на березі. Його оточує цікава бамбуринська малеча, серед якої, як телевізійна вежа, стовбичить мокрий Журавель.

— О! Нарешті! — побачивши, що Марусик розплющив очі, вигукнув Журавель. — Ну й налякав ти нас!

— Ти... А ти ж як? — спитав Марусик, важко дихаючи.

— Одпустило... Тільки-но ти пішов на дно, корчі зразу одпустили. — Журавель винувато усміхнувся (не вмів Журавель брехати, і коли доводилося говорити неправду, він завжди винувато усміхався).

Сашко Циган підвівся, теж винувато всміхнувся і сказав:

— Ти пробач... я не хотів... я ж думав, що то він... Ваші макітри у воді такі схожі...

Малеча зареготала.

Марусику нічого не лишалося, як теж засміятися. А потім вони йшли додому й весело сміялися втрюх. І ніхто з них не згадував про сварку, наче її й не було. Найвеселіше сміявся Журавель. Він підстрибував на ходу, захилювався, заливаючись радісним сміхом.

— До речі, а як там... жаб'яча лапка... чарівний талісман? — спитав раптом Марусик.

— О! Жаб'яча лапка! Будь здоров! — захоплено вигукнув Журавель.

— Ти хоч побажав що-небудь?

— Аякже!.. Аякже!.. Побажав, звичайно! Аякже. І — справдилося! Справдилося! — Він лукаво усміхнувся.

Хлопці презирнулися і... враз зрозуміли, що саме побажав Журавель. Через те побажання вони і йдуть зараз разом, і сміються, і радіють, і... Хоча і без усякого талісмана вони б, звичайно, помирилися. Але... І тут де не взявся Бровко.

Кинувся до хлопців, метляючи хвостом і припадаючи до землі, наче хотів сказати: «Ех, який же я радий, що все гаразд, що ви помирилися! Який же я радий! І як же я вас, хлопці, люблю!»

І сонце, хоч усміхалося воно, дивлячись на наші Гарбузяни, завжди тільки вранці, а зараз вже було надвечір'я, не витримало і весело засміялося, виграючи іскристим промінням своїм на шибках вікон, на новеньких бляшаних покрівлях, на мереживних лініях електропередач, на садках, на левадах, на хвилях річки Голубеньки.

І на щасливих обличчях наших героїв.

А вже тоді спокійно сховалося за крайнебо.

Отака незвичайна пригода сталася в наших Гарбузянах. Хоча, якщо добре подумати, що ж у ній надзвичайного?

Нічого надзвичайного в ній немає. Нічогісінько. Усі події цілком реальні, нічого неймовірного, а тим паче чарівного не відбулося. Звичайнісінький збіг обставин.

А втім... Якщо подумати ще раз, то... хто його зна...

Чесно кажучи, я дуже люблю надзвичайні події. Без них якось нудно жити на світі.

ЗБАГАЧУЙ МОВЛЕННЯ

Задерикува́то — зухвало, з запалом.

Обце́ньки — металеве знаряддя у вигляді щипців з загнутими всередину і загостреними кінцями для витягування цвяхів.

Мали́нівка — сорт яблуні.

При́ндитися — виявляти пиху, сердитися.

Вшні́питися — втупитися